

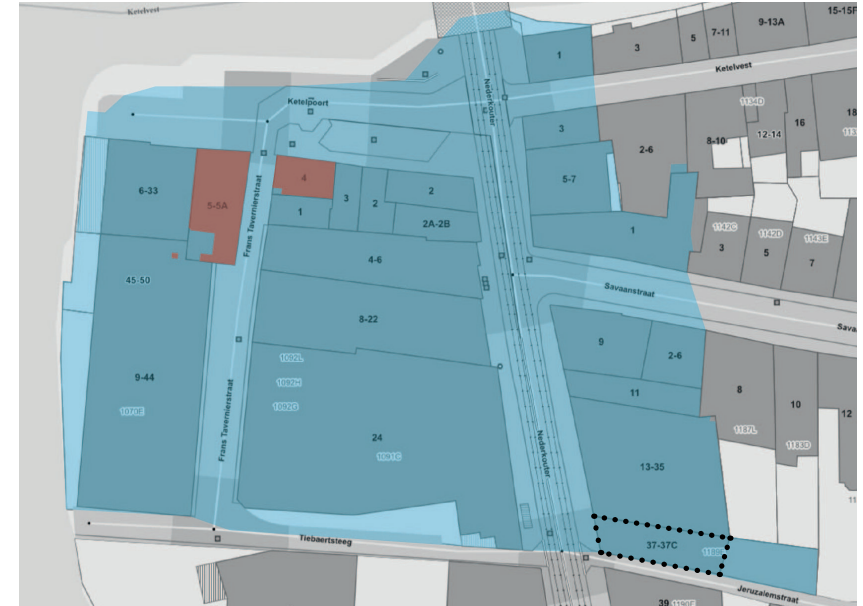
NEDERKOUTER 37-37C

1	2	3
---	---	---

Afb. 1.
De voorgevel van de
Nederkouter 37.

Afb. 2.
De zijgevel van Nederkouter 37
in de Jeruzalemstraat.

Afb. 3.
De zwarte stippellijn duidt de
locatie van de Nederkouter 37
aan binnen het beschermde
dorpsgezicht. Het blauwe
gebied is de afbakening van
het beschermd stadsgezicht.
De rode gebieden zijn
beschermd als monument.
(Onderlaag: Geoportaal).

Beschermingsstatuut

- Beschermd stadsgezicht Ketelpoort, Tavernierstraat, Tiebaertsteeg, Nederkouter en Savaanstraat (08.12.1978)
- Vastgestelde inventaris bouwkundig erfgoed (14.09.2009)
- Vastgestelde archeologische zone 'Historische stadskern van Gent' (19.02.2016)

1. HISTORISCH ONDERZOEK

4
5

Afb. 4.
De blauwe lijn ontsluit het betreffende bouwblok, 1534.
(Bron: STAM Gent, Panoramisch plan van Gent, anoniem, 1534).

Afb. 5.
De blauwe lijn ontsluit het bouwblok in kwestie, ca. 1780.
(Bron: de Ferrariskaart, Geoportaal).

Voorgeschiedenis

Reeds in de 16de eeuw was er in het bouwblok tussen de Nederkouter, Frans Tavernierstraat en Ketelvest enige bebouwing aanwezig. Het betrof voornamelijk diephuizen met een trapgevel. Welk gebouw zich precies op de locatie van het huidige gebouw bevond, is niet geweten.

Op de de Ferrariskaart zien we dat het bouwblok ook tijdens de 18de eeuw bebouwd was.

6
7 8

Afb. 6.
Het Primitief Kadasterplan. Het zwarte vlak markeert Nederkouter 11. Het rode vlak markeert Nederkouter 37 (Bron: Cartesius, 1836).

Afb. 7.
Het bouwplan voor Nederkouter 11 dat bij de bouwaanvraag uit 1850 zat (Bron: Archief Gent, G12_1850_6731).

Afb. 8.
Het bouwplan voor Nederkouter 37 dat bij de bouwaanvraag uit 1851 zat (Bron: Archief Gent, G12_1851_6735).

Ontstaan (1850)

In 1850 werd er een bouwaanvraag ingediend om Nederkouter 11 te reconstrueren: "la façade sera être reconstruite sur les fondations actuelles".¹

In 1850 werd door dezelfde eigenaar als Nederkouter 11 eenzelfde bouwaanvraag ingediend voor Nederkouter 37.² Ook dit huis zou "gereconstrueerd" worden.³

Wanneer we beide bouwplannen met elkaar vergelijken, zien we dat beide gevels nagenoeg elkaars spiegelbeeld vormen. Zo zouden beide huizen bestaan uit drie bouwlagen en drie traveeën onder een zadeldak. Op de bel-étage waren rondbogige ramen met boogomlijsting op imposten aanwezig, terwijl op de bovenste en onderste verdieping rechthoekige ramen aanwezig waren. Een verschil tussen beide woningen, is dat huisnummer 11 smaller was dan huisnummer 37. Ook zien we dat beide huizen een verschillende kroonlijst hebben.

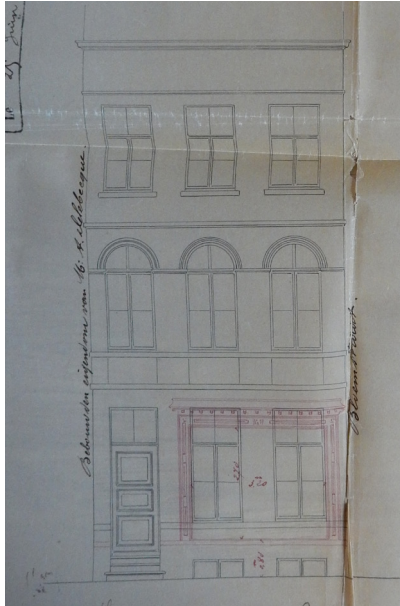
- 1 Archief, G12_1850_6731.
- 2 Archief, G12_1851_6735.
- 3 Vrije vertaling van "reconstruire".

Afb. 9.
Het gesloopte Hotel de
Meulenaere met huisnummer
11 en 37 ernaast, datum
onbekend. (Bron: KIK,
SCMS/3974)

De vormgeving van de woningen sluit aan bij de vormgeving van Hotel De Meulenaere, dat dateert uit 1791 en werd afgebroken rond 1958. Deze drie bouwvolumes vormden op die manier een ensemble.

Afb. 10.
De rode lijnen tonen de vormgeving van de winkelpui die in 1890 werd aangebracht.
(Bron: Archief Gent, G12_1890_B25)

Bouw van een winkelpui (1890)

In 1890 werd een bouwaanvraag ingediend om winkelpui te bouwen in de eerste bouwlaag van Nederkouter 37.⁴ Hierbij werden de twee ramen verwijderd en vervangen door een (vermoedelijk houten) winkelraam.

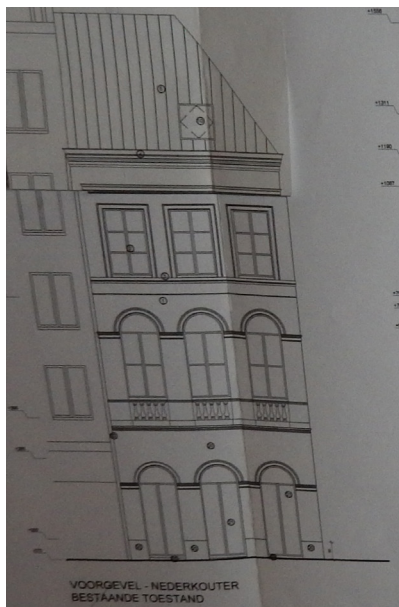
11	12
13	14

Afb. 11.
De huidige toestand voor de verbouwing van 1992. (Bron: Archief Gent, MA_BA_1992_279)

Afb. 12.
De gevel voor de verbouwing van 1992. (Bron: Archief Gent, SCMS).

Afb. 13.
De nieuwe winkelpui na de verbouwing in 1992. (Bron: Archief Gent, MA_BA_1992_279)

Afb. 14.
De nieuwe winkelpui na de verbouwing in 2016. (Bron: Archief Gent, MA_BA_1992_279)

Verbouwing tot appartement met aangepaste winkelpui (1992)

In 1992 werd het interieur van Nederkouter 37 verbouwd om hier twee appartementen in onder te kunnen brengen.⁵ De verbouwingen deden zich enkel in het interieur voor. De eerste en tweede bouwlaag bleven ongewijzigd.

Ook werd de winkelpui verbouwd tot de winkelpui die we zien op afbeelding 13. Voordien zag de winkelpui eruit zoals op afbeelding 11 en 12. Wanneer de winkelpui precies werd verbouwd tot de winkelpui die we zien op afbeelding 13 is onduidelijk.

Verbouwing winkelpui (circa 2016)

In 2016 werd de winkelpui opnieuw verbouwd tot de winkelpui die we zien op afbeelding 14.⁶ Ditmaal werden er drie rondbogige muuropeningen aangebracht. De meest rechtse muuropening werd niet voorzien van schrijnwerk, maar fungeerde als gang.

⁵ Archief Gent, MA_BA_1992_279.

⁶ Archief Gent, MA_BA_2016_09075.

2. INVENTARIS

15

16

Afb. 15.
De voorgevel van Nederkouter 37.

Afb. 16.
De zijgevel van Nederkouter 37.

2.1. BESCHRIJVING

Nederkouter 37 is een hoekhuis dat bestaat uit drie bouwlagen en drie traveeën onder een schilddak met pannen. In het dak zitten dakvensters en een dakterras. Het betreft een grijs bepleisterde lijstgevel die horizontaal geritmeerd wordt door lijsten, een kroonlijst en tandlijst. De eerste bouwlaag is grijs bepleisterd en voorzien van drie rondbogige raamopeningen tot in de natuurstenen plint. De meest linkse rondboog is open en fungeert als gang. In de tweede bouwlaag treffen we rondbogige ramen aan met roedenverdeling. De rondboogvensters worden gemarkeerd door een boogomlijsting op imposten, doorlopende arduinen lekdrempels en balustrades. In de derde bouwlaag treffen we rechthoekige ramen aan met roedenverdeling.

De zijgevel bestaat uit een bakstenen parament op een grijs geschilderde plint. In de zijgevel treffen we één rondbogige muuropening en meerdere rechthoekige muuropeningen aan.

2.2. IDENTIFICATIE ERFGOEDELEMENTEN

Onderdeel	Historische situatie	Huidige staat	Waarde	Verantwoording waarde en opmerkingen
Dakvorm	Schilddak	Schilddak	Hoge erfgoedwaarde	Hoge historische en beeldbepalende waarde
Dakbedekking	Onbekend	Grijze mechanische pannen of leien	Neutrale erfgoedwaarde	De dakbedekking is niet zichtbaar van op de straat en heeft daarom geen invloed op de waarde van het pand binnen het dorpsgezicht.
Dakdoorbrekingen	Niet aanwezig	Een dakterras en twee dakvlakvensters	Negatieve erfgoedwaarde.	Zichtbaar vanuit de Jeruzalemstraat.
Gevelopbouw	Lijstgevel van drie traveeën en drie bouwlagen	Lijstgevel van drie traveeën en drie bouwlagen	Hoge erfgoedwaarde	Hoge historische en beeldbepalende waarde
Gevelafwerking	Bepleurde lijstgevel met horizontale ritmering en decoratieve gevelafwerking rondom de ramen	Lijstgevel met horizontale ritmering	Hoge erfgoedwaarde	Hoge historische en beeldbepalende waarde.
		Grijze bepleistering	Negatieve erfgoedwaarde	De grijze pleister is niet oorspronkelijk en hindert de architecturale eenheid en het ensemble tussen Nederkouter 11-37.
		Bakstenen parament (zijgevel)	Neutrale erfgoedwaarde	Het is onduidelijk of deze afwerking oorspronkelijk is. De afwerking contrasteert niet met het historische gevel- en straatbeeld.
		Decoratieve gevelafwerking rondom de ramen	Hoge erfgoedwaarde	Hoge historische en beeldbepalende waarde
Kroonlijst	Houten kroon- en tandlijst	Houten kroon- en tandlijst	Hoge erfgoedwaarde	Hoge en historische beeldbepalende waarde

Geveldecoratie	Balustrade in borstwering	Balustrade in borstwering	Hoge erfgoedwaarde	Hoge historische en beeldbepalende waarde.
Smeedwerk	Niet aanwezig	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Winkelpui	Niet aanwezig	Rondbogige raamopeningen	Neutrale erfgoedwaarde	De rondbogige muuropeningen zijn niet oorspronkelijk, maar refereren naar het historische straatbeeld en zijn daarom niet storend.
		Drie traveeën	Positieve erfgoedwaarde	De drie traveeën volgen de historische gevelindeling.
Schrijnwerk	Rondbogig schrijnwerk met roedenverdeling, kleur onbekend (hout)	Rondbogig schrijnwerk met roedenverdeling in lichte kleurstelling (hout)	Neutrale erfgoedwaarde	Het schrijnwerk is allemaal vervangen. De detaillering en indeling wijkt af van het 19de-eeuwse schrijnwerk. De vormgeving contrasteert echter niet met de historische context.
	Rechthoekig schrijnwerk met roedenverdeling, kleur onbekend (hout)	Rechthoekig schrijnwerk met roedenverdeling in lichte kleurstelling (hout)		
		Eén rechthoekig raam met vlakke roedenverdeling	Negatieve erfgoedwaarde	Het raam is niet oorspronkelijk en vervlakt het gevelbeeld.
Regenwaterafvoeren	Onbekend	Kunststof	Negatieve erfgoedwaarde	De materialiteit contrasteert met het historische gevel- en straatbeeld.

Andere	Niet aanwezig	Reclamebord	Negatieve erfgoedwaarde	De reclame is niet conform aan het afwegingskader van het agentschap Onroerend Erfgoed over publiciteit.
	Niet aanwezig	Kabels voor elektriciteit en tram	Negatieve erfgoedwaarde	De kabels zijn warrig aangebracht en verstoren het historische gevel- en straatbeeld.
	Geen verlichting	Verschillende (zwarte) gevellichten tegen de zijgevel	Negatieve erfgoedwaarde	Enkel de lichten van het stedelijke lichtplan zijn op de gevels toegestaan. Deze hebben een witte kleur. Alle andere lichtarmaturen krijgen een negatieve erfgoedwaarde toegeschreven.

3. OP TE WAARDEREN ELEMENTEN

Verwijderen kunststof
regenwaterafvoer
1

Verwijderen reclamebord
2

Schrijnwerk
6

Gevelafwerking
3

Storende bekabeling
4

Storende bekabeling
5

Verantwoording op te waarderen elementen

1. De kunststof regenwaterafvoer wordt best vervangen door een regenwaterafvoer die past binnen het historische gevel- en straatbeeld (vb. zink).
2. De publiciteit op de gevel (verschillende panelen) is niet conform aan het afwegingskader 'publiciteit in beschermd erfgoed' van het agentschap Onroerend Erfgoed.
3. De gevelafwerking sluit niet aan op de historische context.
4. De bekabeling is slordig aangebracht en leidt de aandacht af van de erfgoedwaarde van het pand.
5. De gevelverlichting die geen deel uitmaakt van het lichtplan van Gent (witte lichten) wordt best verwijderd.
6. Het schrijnwerk is niet oorspronkelijk en wordt best vervangen door schrijnwerk naar historisch model (zie '4. Maatregelen').

4. MAATREGELEN

De maatregelen worden opgesplitst in 'minimum ingrepen', 'ingrepen ter herstel van de historische situatie' en 'onderhoudswerken'. Voor meer informatie kan men het beheersplan raadplegen.

4.1. MINIMUM INGREPEN

Verwijderen kunststof regenwaterafvoer

De kunststof regenwaterafvoer wordt verwijderd en vervangen door een zinken regenwaterafvoer. Indien het verwijderen van de kunststof regenwaterafvoer de gevel beschadigd, kan de schade plaatselijk hersteld worden. Kalkpleister kan plaatselijk opnieuw aangebracht worden en overschilderd worden in dezelfde kleur als de kleur van de verdiepingen.

Verwijderen reclame

De reclame wordt verwijderd. Indien dit schade aan de gevel achterlaat, kan dit hersteld worden. Kalkpleister kan plaatselijk opnieuw aangebracht worden en overschilderd worden in dezelfde kleur als de kleur van de verdiepingen.

Verwijderen storende bekabeling

De storende bekabeling wordt verwijderd. Indien dit schade aan de gevel achterlaat, kan dit plaatselijk hersteld worden. Kalkpleister kan plaatselijk opnieuw aangebracht worden en overschilderd worden in dezelfde kleur als de kleur van de verdiepingen.

Verwijderen gevelverlichting

De gevelverlichting die niet behoort tot het verlichtingsplan Gent wordt verwijderd. Indien dit schade aan de gevel achterlaat, wordt dit plaatselijk hersteld. Kalkpleister kan plaatselijk opnieuw aangebracht worden en overschilderd worden in dezelfde kleur als de kleur van de verdiepingen.

4.2. INGEPEN TER HERSTEL VAN DE HISTORISCHE SITUATIE

Herstel materialiteit eerste bouwlaag

De eerste bouwlaag kan voorzien worden van een vlakke pleister of van een pleister met horizontale schijnvoegen en verticale schijnvoegen boven ieder travee. De keuze voor welk type pleister wordt gezamenlijk gemaakt door de eigenaars van Nederkouter 11 en 37-37c. De pleister wordt geschilderd met een dampopen verfsysteem in dezelfde kleur als de tweede en derde bouwlaag (zie 'herstel historische kleurstelling'). In dat laatste geval, moet de kleur gelijk zijn tussen Nederkouter 11 en 37-37c.

Herstel historische kleurstelling

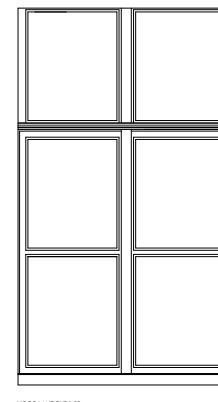
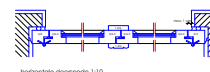
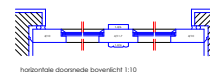
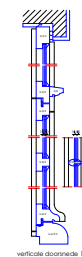
Wanneer de gevel en kroonlijst opnieuw geschilderd worden, kan men rekening houden met de volgende zaken:

- De vlakke pleister op de tweede en derde bouwlaag wordt behouden en overschilderd met een dampopen verfsysteem. De kleur van de verf wordt bepaald op basis van kleuronderzoek op de tweede en derde bouwlaag. Indien hier geen resultaten uit voortkomen, wordt de gevel in een lichte kleur geschilderd (architectuurtypologisch bepaald). In dat laatste geval, moet de kleur gelijk zijn tussen Nederkouter 11 en 37-37c.
- De kroonlijst wordt geschilderd met een dampopen verfsysteem. De kleur wordt bepaald op basis van kleuronderzoek op de kroonlijst. Indien hier geen resultaten uit voortkomen, wordt de kroonlijst in een lichte kleur geschilderd (architectuurtypologisch bepaald). In dit laatste geval, moet de kleur van de kroonlijst identiek zijn aan de kleur van de kroonlijst van Nederkouter 11.

Schrijnwerk naar historisch model

Wanneer het schrijnwerk wordt vervangen, wordt nieuw houten schrijnwerk aangebracht in de tweede en derde bouwlaag naar historisch model zoals zichtbaar is op het bouwplan uit 1851. De detaillering wordt uitgevoerd naar voorbeeld van het bijgevoegde 19de-eeuws typemodel en overschilderd met een dampopen verfsysteem. De kleur wordt gebaseerd op architectuurtypologische kennis. Men kan kiezen tussen de kleurstellingen met volgende kleurcodes:

- S 0502-Y
- S 0502-Y50R
- S 0300-N
- S 0500-N
- S 1000-N
- S 0603-Y20R

Huldevetterskaal 19de Eeuw
raamdetails met dubbel glas

Een typedetail van een 19de eeuwse raam.

4.3. ONDERHOUDSWERKEN

4.3.1. BEDAKING

Dakbedekking

- De daken worden om de 2 à 3 jaar visueel geïnspecteerd.
- Dakaansluitingen die onherstelbaar beschadigd zijn, worden vervangen door loden slabben.

Hemelwaterafvoeren

- De hemelwaterafvoeren worden om de 2 à 3 jaar visueel geïnspecteerd. De afvoeren worden indien nodig ad hoc hersteld of vervangen. Kunststof is niet toegestaan als materiaal voor de regenwaterafvoer. Er wordt steeds gebruik gemaakt van zink.
- De goten en afvoeren worden minstens tweemaal per jaar gekuist. Hierdoor worden verstoppingen door bladafval vermeden. Bij het uitkuisen van de goten wordt ook steeds nagekeken of de bekleding van de goten nog in goede staat is.

4.3.2. GEVELS

Baksteenmetselwerk

- Bij schade aan het pleisterwerk of herstellingen aan de pleister, kan de achterliggende metselwerkstructuur hersteld worden. Voegwerk wordt hersteld met kalkmortel. Beschadigde bakstenen worden vervangen door bakstenen van hetzelfde formaat of behandeld met steenverharder.

Pleisterwerk

- Het pleisterwerk wordt jaarlijks nagekeken op scheurvorming. Scheurvorming wordt plaatselijk hersteld met kalkpleister. Het geheel wordt overschilderd met een dampopen verfsysteem in dezelfde kleur als de rest van de gevel. Indien de schade te groot is voor plaatselijk herstel, kan de volledige pleister vervangen worden door kalkpleister.
- De gevel wordt om de 10 jaar opnieuw geschilderd met een dampopen verfsysteem. De kleurstelling wordt gebaseerd op kleuronderzoek dat wordt uitgevoerd op de tweede en derde bouwlaag. Indien hier geen resultaten uit voortkomen, wordt de gevel in een lichte kleur geschilderd (architectuurtypologisch bepaald). In dat laatste geval, moet de kleur van de pleister gelijk zijn tussen Nederkouter 11 en 37-37c.

Kroonlijst

- De houten kroonlijst wordt onderhouden en hersteld indien nodig. Plaatselijk herstel is mogelijk door het hout plaatselijk te vervangen naar oorspronkelijk model.
- De kroonlijst wordt om de 10 jaar opnieuw geschilderd met een dampopen verfsysteem. De kleurstelling wordt bepaald op basis van kleuronderzoek op de kroonlijst. Indien hier geen resultaten uit voortkomen, wordt de kroonlijst in een lichte kleur geschilderd (architectuurtypologisch bepaald). In dit laatste geval, moet de kleur van de kroonlijst identiek zijn aan de kleur van de kroonlijst van Nederkouter 37-37c.

4.3.3. GEVELELEMENTEN

Geveldecoratie

- De geveldecoratie wordt jaarlijks nagekeken op lacunes en scheurvorming. Indien nodig wordt het stucwerk plaatselijk vervangen en overschilderd met een dampopen verfsysteem. De kleur van de decoraties kan bij deze architectuur verschillen van de kleur van de rest van de gevel, maar kleuronderzoek naar de oorspronkelijke kleurstelling dient dit uit te wijzen.

Balusters

- De balusters worden jaarlijks nagekeken op scheurvorming. Indien nodig worden de balusters plaatselijk hersteld naar oorspronkelijk model.

Buitenschrijnwerk

De volgende onderhoudswerken gelden enkel nadat het schrijnwerk vervangen is door schrijnwerk naar historisch model (zie 'schrijnwerk naar historisch model').

- Alle buitenschrijnwerk wordt regelmatig onderhouden. Hierbij moeten scharnieren gesmeerd worden, condensgaatjes vrijgemaakt en de beschadigde stopverf vernieuwd.
- Beschadigd schrijnwerk wordt hersteld naar voorbeeld van het bouwplan uit 1851. De detaillering wordt gebaseerd op basis van het 19de eeuw typemodel.
- Het houten schrijnwerk wordt om de 5 à 7 jaar geschilderd met een dampopen verfsysteem. De kleur wordt gebaseerd op architectuurtypologische kennis. Men kan kiezen tussen de kleurstellingen met volgende kleurcodes:
 - S 0502-Y
 - S 0502-Y50R
 - S 0300-N
 - S 0500-N
 - S 1000-N
 - S 0603-Y20R
- Wanneer herstel niet meer mogelijk is, wordt het schrijnwerk gereconstrueerd naar voorbeeld van het bouwplan uit 1851. De detaillering wordt gebaseerd op basis van het 19de-eeuws typemodel.

Beglazing

- Dubbele beglazing kan in nieuw schrijnwerk (naar historisch model) geplaatst worden met de volgende normen:
 - Dubbel glas met buitenblad in getrokken beglazing.
 - Verdunde thermische beglazing is mogelijk.
 - Met een buitenblad in getrokken glas.
 - Met een dikte van maximum 18 mm.
 - Kleur glasafstandshouders: wit.
 - De glasranden worden opgespoten met beglazingskit.
- Kleinhouten moeten volgens het typemodel zijn, maar mogen opgekleefd worden.

NEDERKOUTER 37-37c						
	Vrijgesteld van toelating	Termijn	Opmerkingen	Datum uitvoering	Uitvoerder	Bedrag
MINIMUM INGEPEN						
Verwijderen kunststof regenwaterafvoer		eenmalig				
Verwijderen reclame	nvt	eenmalig				
Verwijderen storende bekabeling	nvt	eenmalig				
Verwijderen gevelverlichting	nvt	eenmalig				
INGEPEN IVM HET HERSTEL VAN DE HISTORISCHE SITUATIE						
Herstel materialiteit eerste bouwlaag		eenmalig	vlakke pleister of schijnvoegen			
Herstel historische kleurstelling pleister eerste en tweede bouwlaag		eenmalig	kleuronderzoek of architectuurtypologisch bepaald			
Herstel historische kleurstelling kroonlijst		eenmalig	kleuronderzoek of architectuurtypologisch bepaald			
Schrijnwerk naar historisch model		eenmalig	vormgeving: bouwplan uit 1851, detaillering: typeprofiel 19de eeuw			
Schrijnwerk schilderen		eenmalig	S 0502-Y of S 0502-Y50R of S 0300-N of S 0500-N of S 1000-N of S 0603-Y20R			
ONDERHOUDSWERKEN						
BEDAKING						
DAKBEDEKKING						
Visueel inspecteren van het dak	nvt	om 2 à 3 jaar				
Vervangen van de beschadigde loden dakaansluitingen	x	ad hoc				
HEMELWATERAFVOEREN						
Visueel inspecteren van de hemelwaterafvoeren	nvt	om 2 à 3 jaar				
(Plaatselijk) herstellen van de hemelwaterafvoeren	x	ad hoc				
Vervangen van de hemelwaterafvoeren		ad hoc	afvoeren worden in zink vervaardigd. Afvoeren in kunststof zijn niet toegestaan			
Uitkuisen van de hemelwaterafvoeren	nvt	2x/jaar	controleer tegelijkertijd ook de staat van de afvoeren			
GEVELS						
BAKSTEENMETSSELWERK EN VOEGWERK						
Herstellen van de metselwerkstructuur	x	ad hoc	kalkmortel en bakstenen van hetzelfde materiaal en dezelfde grootte			
Behandelen met een steenverharder		ad hoc				
PLEISTERWERK						
Inspecteren van het pleisterwerk op scheurvorming	nvt	jaarlijks				
Herstellen van het pleisterwerk met een kalkpleister	x	ad hoc				
Herschilderen van hersteld pleisterwerk met een dampopen verfstelsysteem		ad hoc	in dezelfde kleur als de rest van de gevel			
Schilderen van het pleisterwerk met een dampopen verfstelsysteem		om 10 jaar	kleuronderzoek of architectuurtypologisch bepaald			
KROONLIJST						
Plaatselijk herstellen van de houten kroonlijst		ad hoc				
Schilderen van de kroonlijst met een dampopen verfstelsysteem		om 10 jaar	kleuronderzoek of architectuurtypologisch bepaald			

GEVELEMENTEN						
GEVELDECORATIE						
Inspecteren van het stucwerk op lacunes en scheurvorming	nvt	jaarlijks				
Plaatselijk herstel van beschadigd stucwerk		ad hoc	de herstelling wordt nadien overschilderd naar historische kleur			
BALUSTERS						
Nakijken op scheurvorming	nvt	jaarlijks				
Herstel naar oorspronkelijk model		ad hoc				
BUITENSCHRIJNWERK						
Onderhouden van het buitenschrijnwerk	nvt	regelmatig	o.a. smeren van scharnieren, vrijmaken condensgaatjes, ...			
Herstellen van het beschadigd schrijnwerk		ad hoc	vormgeving: bouwplan uit 1851, detaillering: typeprofiel 19de eeuw			
Schilderen van het houten schrijnwerk		om 5 à 7 jaar	S 0502-Y of S 0502-Y50R of S 0300-N of S 0500-N of S 1000-N of S 0603-Y20R			
Reconstrueren van het schrijnwerk		ad hoc	vormgeving: bouwplan uit 1851, detaillering: typeprofiel 19de eeuw			
BEGLAZING						
In nieuw schrijnwerk						
Opkleven van kleinhouten op de beglazing		nvt	naar typemodel			
Plaatsen dubbele beglazing volgens normen beheersplan		nvt				